

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1



BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Dambořice (Hodonín District), „Spálený“. Ten features belonging to the Hallstatt culture were excavated during a rescue excavation in 2016. A sunken hut were excavated.

HLUBOKÉ U KUNŠTÁTU (OKR. BLANSKO)

„Spaliska“. Doba laténská. Náhodný nález – opasek. Záchraný výzkum.

V květnu 2016 objevil Ondřej Svoboda při povrchové prospekci bronzový laténský opasek – lité články pospojované řetízky z oček. Nález ohlásil a odevzdal Muzeu regionu Boskovicka a dne 27. 5. 2016 zde proběhl záchraný archeologický výzkum za spoluúčasti Ústavu archeologické památkové péče Brno, spojený s dohledáním zbylých malých součástí pomocí detektoru kovů. Početný soubor oček z řetízků byl také později získán proplavením hlíny z místa nálezu. Nová lokalita se nachází v zalesněné oblasti jihozápadně od obce Hluboké u Kunštátu, v nadmořské výšce 680 m a podloží zde tvoří jemná prachová hlína. GPS souřadnice místa nálezu jsou 49°29.318' N a 16°27.761' E, nedaleko se nachází přírodní kamenný útvar, možný orientační bod již v pravěku. Opasek byl uložen v jamce pod menším plochým kamenem v hloubce 15–20 cm, samostatné drobné části se nacházely v maximální hloubce 30–35 cm s rozptylem do 80 cm do okolí (místo nálezu těsně sousedí s kořenovým systémem vzrostlého stromu).

Opasek se dochoval v překvapivě dobrém stavu (obr. 3), vyzvednuty byly celé lité rozdělovače spojené třemi řetízky (řetízky složené z 33 oček o průměru 0,4 mm). Ukončení opasku tvořila trojice závěsků, dochovala se také zoomorfní zápona. Na záponě, předním větším litém článku a závěscích byla po konzervaci zjištěna výzdoba v podobě dobře dochovaného červeného emailu. Opasek je na základě litých spojovacích článků datovatelný nejspíše do stupně LT C2, což podporuje především jejich naprostá absence na keltských pohřebištích, která zaznamenáváme na našem území nejpozději ve stupni LT C1. Početné analogie je však možné uvést z mocenského centra v Němčicích nad Hanou, které prokazatelně zažívají největší rozmach osídlení ve stupni LT C2. Zde se také přepokládá výroba tohoto typu předmětů (Čižmář, Kolníková 2006, 264, obr. 5).

V širším okolí nebyly opakovanou prospekci zjištěny žádné další kovové nálezy, vyjma novověkých, a můžeme tak uvažovat o jednorázovém úmyslném uložení (obětině) mimo stabilně osídlený prostor v době laténské. Nejbližší známé laténské osídlení se totiž nachází až v prostoru Lysické sníženiny (např.

Býkovice, Lysice, Sebranice) 7–10 km vzdušnou čarou od místa nálezu. V případě nálezu z Hlubokého se nepochybně jedná o nález nadregionálního významu.

Zuzana Jarůšková, Ivan Čižmář

Literatura

Čižmář, M., Kolníková, E. 2006: Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě. *Archeologické rozhledy* 58, 261–283.

Resumé

Hluboké u Kunštátu (Bez. Blansko), „Spaliska“. Laténezeit. Einzelfund der Gürtelkette. Rettungsgrabung.



Obr. 3. Hluboké u Kunštátu. Nálezové foto ženského opasku.

Abb. 3. Hluboké u Kunštátu. Foto des Damengürtels in situ.

HNĚVOTÍN (OKR. OLMOUC)

„Horní slavonínská“. Latén. Pohřebiště ?, sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1123576.54 : 552261.79; 1123582.89 : 552191.41; 1123671 : 552118.91; 1123678.93 : 552171.3.

V červnu 2016 bylo pracovníky Archeologického centra Olomouc prozkoumáno 8 archeologických objektů pod stavbou nové haly na jižním okraji obce. Lokalita se nachází naproti místnímu hřbitovu, na mírném svahu obráceném k severu v nadmořské výšce 250–254 m. Drobné zlomkovité nálezy neumožňují situace spolehlivě časově zařadit. Dva z objektů (6 a 7) představují v půdorysu čtvercové žlaby s orientací východ – západ (azimut 82,55°) a rozměry 7,5 × 7,1 m (obj. 6) a východ-severovýchod – západ-jihozápad

(azimut 72,73°) s rozměry 6,3 × 6 m (obj. 7). Šířka žlabů dosahovala 0,45–0,92 m u obj. 6 a 0,7–0,75 m u objektu 7. Hloubka žlabů činila u objektu 6 0,3–0,47 m a u objektu 7 0,3–0,35 m. Profily objektů měly podobu rozevřeného písmene V – tedy hrotitého příkopu. Analogické čtyři objekty byly prozkoumány na nedaleké lokalitě Olomouc-Slavonín 1 „U hvězdárny“ v roce 2000 (Kalábek, Tajer, Vitula 2001). Zde byl uprostřed obdobného čtvercového žlábků nalezen laténský kostrový hrob, který situaci datoval. Zdali se v našem případě jedná o pozůstatek pohřebiště či kultovních objektů zůstane nerozřešeno.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M., Tajer, A., Vitula, P. 2001: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 42 (2000), 179.

Resumé

Hněvotín (Bez. Olomouc), „Horní slavonínská“. Latènezeit. Gräberfeld ?, Siedlung. Rettungsgrabung.

HOLUBICE (OKR. VYŠKOV)

„Kruh“. Mladší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum provedený Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., byl vyvolán stavbou bytového domu BD6. Stavba leží v těsné blízkosti známé archeologické lokality (laténské kostrové pohřebiště). Zkoumaná plocha se rozkládá na výrazném východně orientovaném svahu v nadmořské výšce 275 m. V průběhu záchranného archeologického výzkumu jsme v základových pasech budoucího domu prozkoumali dva zahloubené objekty. Prvním objektem (500) byla drobná sídlištní jáma bez nálezů. Druhým objektem byla část polozemnice (501) s plochým dnem z mladší doby železné. Dle nálezů ji lze datovat do 3. století př. n. l. Inventář obydlí tvořila keramika a zvířecí kosti.

Plocha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-03 vymezena bodem: 80 mm od Z s. č.; 162 mm od J s. č.

Blanka Mikulková

Resumé

Holubice (Bez. Vyškov), „Kruh“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Zadní suché“, parc. č. 3288/1. Doba laténská. Sídliště/aktivita. Záchranný výzkum.

Lokalizace (umístění stavby): ZM ČR 1:10 000, list 25-31-07, v ploše mezi body 336/48-351/49-351/60-337/58 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu, prováděného ve dnech 9. 12. 2015 až 24. 5. 2016 se podařilo při rozšiřování těžebního prostoru Hulín v trati „Zadní suché“ prozkoumat pouze jedinou archeologickou situaci, reprezentovanou shlukem keramických fragmentů (objekt K500), koncentrující se do prostoru přibližně 3 × 3 m ve východní části plochy těžby. Keramické fragmenty náležely rámcově mladší době železné (charakteristický tuhový materiál, část nádoby s ovaleným okrajem nebo miska se zataženým okrajem), jeden keramický fragment však náležel středověkému období. V místě nálezů keramiky se však po začistění nepodařilo registrovat žádné zahloubené objekty, ani při následném pokračování těžby a kontrole vertikálních profilů zde nebyly žádné zahloubené objekty registrovány. Je tedy možné, že se jednalo o zbytek mělce zahloubeného archeologického objektu, jehož většina byla odstraněna společně s ornici, vyloučit však nelze druhotné přemístění keramického materiálu, jelikož v tomto prostoru v minulosti meandrovalo koryto Němčického potoka. Sídliště zmíněných archeologických komponent se totiž nachází v trati „Hřebavec před dráhou“ (Kolbinger 2012, 14, 16, 19, 22, 24, 26, 28–29, 31, 35, 40, 49–50, 56, 63–64, 66–67; Popelka 2015, 261–262) severně místa aktuální těžby, odkud v minulosti vedlo dnes již zaniklé koryto Němčického potoka.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Kolbinger, D. 2012: *50 let mých povrchových výzkumů na východním Kroměřížsku*. Zprávy české archeologické společnosti. Supplément, 83. Praha: Česká archeologická společnost.

Popelka, M. 2015: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 56(2), 261–262.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž), „Zadní suché“. Latènezeit. Siedlung/Aktivität. Rettungsgrabung.